Blogi

Maailmantalous kaipaa luottamuksen palauttavaa talouspolitiikkaa

Kansainvälinen talous, IMF | 14.10.2025 | Anni Norring

KIRJOITTAJA

Anni Norring
Vanhempi ekonomisti

IMF (International Monetary Fund, Kansainvälinen valuuttarahasto) julkaisi syksyn ennusteensa World Economic Outlook -raportissa 14. lokakuuta. IMF:n ennusteen mukaan maailmantalouden näkymät eivät olekaan niin synkät kuin keväällä pelättiin.

IMF (International Monetary Fund, Kansainvälinen valuuttarahasto) julkaisi syksyn ennusteensa World Economic Outlook -raportissa 14. lokakuuta. IMF:n ennusteen mukaan maailmantalouden näkymät eivät olekaan niin synkät kuin keväällä pelättiin. Tämä ei kuitenkaan johdu siitä, että maailmantalouden perusteet olisivat vahvistuneet. Sen sijaan kevään politiikkaepävarmuus on hieman hälvennyt ja Yhdysvaltain hallinto on osin perunut tai lieventänyt huhtikuussa maailmantalouden perusrakenteita horjuttaneita protektionistisia toimiaan. Samalla maailmantalouden resilienssi on ollut yllättävänkin vahvaa viime kuukausina.

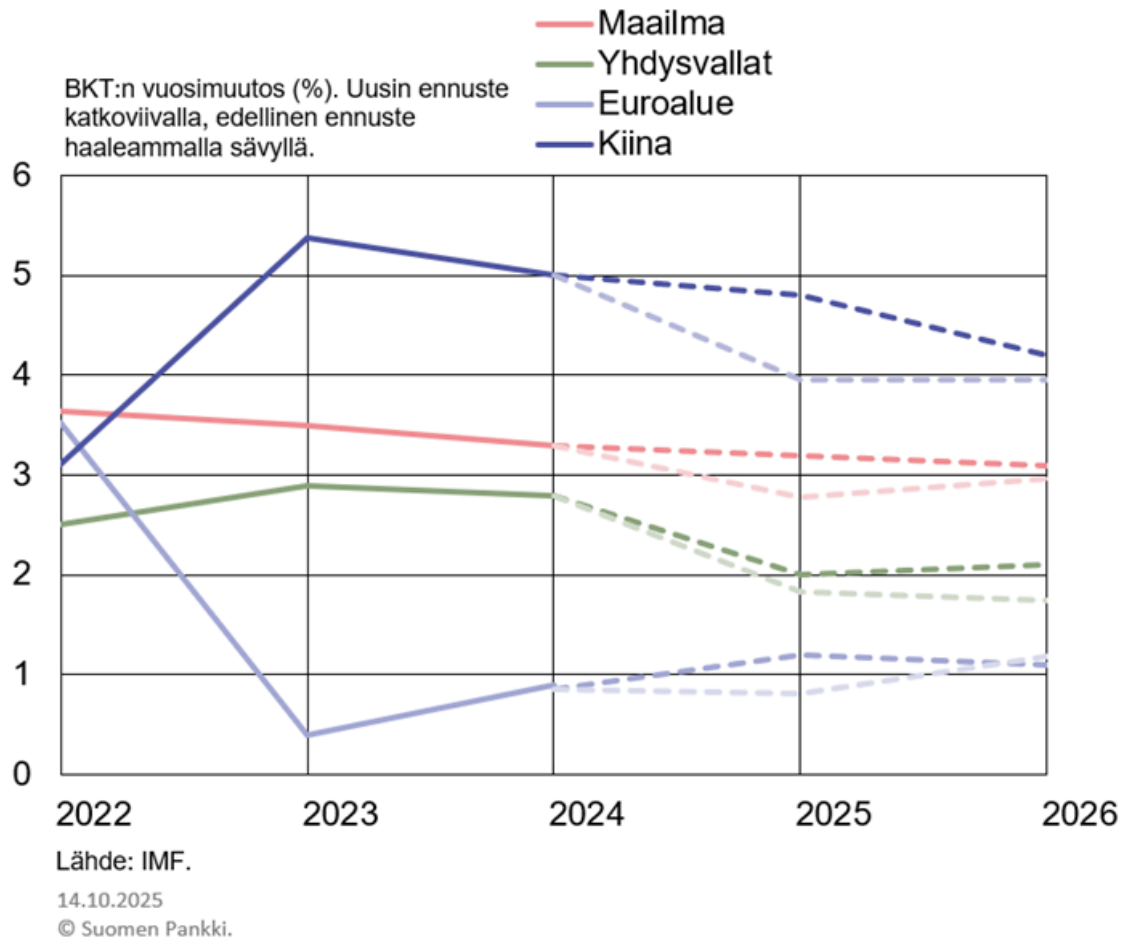
Maailmantalouden näkymät ovat kuitenkin edelleen hyvin heikot. Tariffit ovat historiallisen korkealla tasolla. Rahoitusmarkkinoiden arvostustasot näyttävät paikoin erittäin optimistisilta. Finanssipolitiikan osalta huolta herättää joidenkin maiden elvyttävät politiikkatoimet ja toisaalta toisten edelleen supistuva liikkumatila. Kasvavat velkatasot ovat ongelma useimmille, mutta erityisesti köyhimmille ja haavoittuvimmille maille. Kun kansainvälinen yhteisö tällä viikolla kerääntyy Washington DC:hen IMF:n ja Maailmanpankin vuosikokouksiin, on tunnelma siis edelleen huolestunut.

Maailmantalouden resilienssi on yllättänyt

IMF ennustaa maailmantalouden kasvavan 3,2 prosenttia tänä vuonna ja hidastuvan ensi vuonna 3,1 prosenttiin (kuvio 1). Ennustetta on korjattu ylöspäin huhtikuulta, jolloin odotettiin vain 2,8

prosentin kasvua tälle vuodelle. Raportissa tehdään kuitenkin selväksi, että tätä ei pidä tulkita turhan ruusuisesti. Ennusteen ajureista kaikista keskeisin on edelleen protektionistinen kauppapolitiikka ja epävarmuus. Lisäksi IMF alleviivaa kiristyneen maahanmuuttopolitiikan työn tarjontaa heikentäviä vaikutuksia ja kestämätöntä finanssipolitiikkaa. Nämä kaikki tekijät heikentävät kasvun edellytyksiä. Vaikka yritykset ovat pystyneet lyhyellä aikavälillä tehokkaasti ohjaamaan kauppavirtoja välttämään tariffien pahimmat vaikutukset ja maat neuvotelleet lievennyksiä korkeimpiin kaupan esteisiin, on tällä kaikella kustannuksensa pidemmällä aikavälillä.

Kuvio 1.

Useimpien talouksien näkymät ovat heikentyneet viime vuonna odotetusta. Yhdysvaltojen vahva talouden vire näyttää ensimmäisiä hyytymisen merkkejä. Syyt ovat ilmeiset: politiikkaepävarmuus, kaupan esteiden kasvu ja työmarkkinoiden kiristyminen supistuvan maahanmuuton vuoksi. Euroalueen kasvu sen sijaan hieman kiihtyy. Kauppapoliittiset käänteet verottavat eniten sellaisten maiden kasvua, jotka ovat riippuvaisempia kaupasta Yhdysvaltojen kanssa. Erityisesti Kanada ja Meksiko kärsivät. Kiinaa suojaa kauppavirtojen siirtyminen Yhdysvaltojen markkinoilta muualle Aasiaan. Eniten epävakaasta tilanteesta kärsivät kuitenkin ne, jotka yleensäkin kärsivät

eniten: kehittyvät, matalan tulotason maat, joiden kasvuvauhti jää niin hitaaksi, ettei sillä vauhdilla kurota kiinni edes keskituloisia maita.

Kansainvälisen kaupan vaikeudet jatkuvat

Kansainvälisen kaupan näkymät ovat heikentyneet merkittävästi. Kansainvälisen kaupan kasvua on tänä vuonna kannatellut tariffien voimaantuloa edeltänyt väliaikainen kaupan kasvu. Siten tälle vuodelle odotetaan jopa maltillista kiihtymistä viime vuoden 3,5 prosentista 3,6 prosenttiin tänä vuonna. Ensi vuodelle odotetaan kuitenkin vain hyvin hidasta 2,3 prosentin kasvua. Vaikka taloudet sopeutuisivatkin lisääntyneisiin kaupan esteisiin muuttuvin kauppareitein, johtaa protektionismi kuitenkin kansainvälisen kaupan tehokkuuden heikkenemiseen.

Yhdysvalloista alkaakin olla jo näyttöä siitä, että tariffit alkavat enenevässä määrin välittyä kuluttajahintoihin. Useimpien maiden odotetaan saavuttavan hintavakaustavoitteensa tämän vuoden aikana inflaation jatkaessa hidastumistaan. Huomattava poikkeus tästä trendistä on Yhdysvallat, jossa tariffien lisäksi inflaatiota kiihdyttävät kiristyvät työmarkkinat ja finanssipoliittinen elvytys. Keskuspankin itsenäisyyden kyseenalaistaminen ei auta inflaatio-odotusten ankkuroinnissa.

Riskinäkymä on edelleen tukevasti kallellaan negatiivisen puolelle. Protektionistisen kauppapolitiikan eskaloituminen on ennusteen merkittävin negatiivinen riski. Lisäksi IMF varoittaa työn tarjonnan supistumisesta erityisesti kiristyneen maahanmuuttopolitiikan vuoksi, finanssipoliittisten haavoittuvuuksien ja rahoitusmarkkinoiden riskien vuorovaikutuksesta sekä keskeisten talouspolitiikan instituutioiden kuten keskuspankkien itsenäisyyden heikkenemisestä.

Lisää luottamusta ja ennustettavuutta

IMF:n politiikkasuositukset korostavat luottamuksen palauttamista. *Kauppapolitiikan* suhteen olisi löydettävä selkeät, läpinäkyvät ja sääntöperusteiset yhteiset sävelet vähentämään epävarmuutta ja tukemaan investointeja. *Finanssipolitiikan* osalta IMF alleviivaa julkisen talouden tasapainottamista ja kestävyyden turvaamista. Finanssipolitiikan liikkumatilaa on kasvatettava ja velkakestävyyttä vahvistettava. *Keskuspankkien* on noudatettava mandaattejaan ja rahapolitiikan on oltava kalibroitu huolehtimaan hintavakaudesta. IMF korostaa myös keskuspankkien itsenäisyyttä keskeisenä tekijänä inflaatio-odotusten ankkuroinnille. Nyt on aika uskottaville, ennustettaville ja kestäville politiikkatoimille.

Asiasanat

ennuste, IMF, kansainvälinen talous